

บทความวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ลาว-ไทย
Academic Paper on Lao-Thai Art & Culture

มໍລະດົກລ້ານຊ້າງ ໒

Lan Xang Heritage II

ສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ ສປປ.ລາວ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย

บทความวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ลาว-ไทย
Academic Paper on Lao-Thai Art & Culture

มໍລະດົກລ້ານຊ້າງ ໒

Lan Xang Heritage II

ສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ ສປປ.ລາວ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมนต์ สกลไชย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ธีรรัตนพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิต ชัยकरणิต
ดร.บุญเที่ยง ลีระปะพัน
อาจารย์ไมลิ่ง จันบุตรดี

อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและศิษย์เก่าสัมพันธ์
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม
หัวหน้ากรมวิจิตรศิลป์ สปป.ลาว
ผู้อำนวยการสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ
รองศาสตราจารย์จุมพล ราชวิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะศักดิ์ ปักโคทาหนัง
นายวิทยา วุฒิชัยสง
อาจารย์คำสุก แก้ววงษา
อาจารย์สีทน ดีมาก

รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัญ ชัยประทุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงวิทย์ พิมพ์करण
อาจารย์อุติง จันทะมีนาง
อาจารย์สุลียา พูมวัง
อาจารย์ปาน เทบมุงคูน

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

บทความวิชาการศิลปวัฒนธรรมลาว-ไทย : มรดกล้านช้าง 2 = Academic paper on Lao-Thai art & culture : Lan xang heritage II / [กองบรรณาธิการ นิยม วงศ์พงษ์คำ ... และคนอื่นๆ]. - ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2553. 492 หน้า
1. ศิลปวัฒนธรรมลาว. 2. ศิลปวัฒนธรรมไทย. 3. วัฒนธรรมลาว. 4. วัฒนธรรมไทย.
(1) นิยม วงศ์พงษ์คำ, บรรณาธิการ
DS555.42 บ125

ออกแบบปกและรูปเล่ม

อาจารย์คำพันธ์ ยะปะตั้ง

ถ่ายภาพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะศักดิ์ ปักโคทาหนัง
อาจารย์เชม เคนโคก
อาจารย์วิทยา วุฒิชัยสง
อาจารย์ณัฐพงษ์ พรหมพงศธร

อาจารย์คำพันธ์ ยะปะตั้ง
อาจารย์วิจิตร วินทะไชย
อาจารย์ชาม จาตุรงค์กุล
อาจารย์พยุงศิลป์ เปศรี

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2553

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา จ.ขอนแก่น
โทร. 0-4332-8589-1 E-mail: klungpress@hotmail.com

ISBN 978-616-7495-02-6

คำนิยมของอธิการบดี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตามกรอบความร่วมมือทางด้านวิชาการศิลปวัฒนธรรม ระหว่างสถาบันจิตรศิลป์แห่งชาติลาวกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่การจัดพิธีลงนามในครั้งแรก ณ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2549 จนมาถึงครั้งที่สอง ในวันที่ 20 ตุลาคม 2551 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดระยะเวลา 5 ปี ของการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นและสถาบันจิตรศิลป์แห่งชาติลาวได้ดำเนินการจัดทำโครงการต่างๆ มากมาย ภารกิจดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสถาบันทั้งสองแน่นแฟ้น ในอันที่จะช่วยกันส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและร่วมกันวางรากฐานความร่วมมือในการพัฒนางานศิลปวัฒนธรรม กระตุ้นให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ตลอดจนช่วยกันจรรโลงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงามให้อยู่คู่กับสังคมและประเทศต่อไป

บทความทางศิลปวัฒนธรรมลาว - ไทยเป็นผลงานของความร่วมมือทางด้านวิชาการที่เกิดจากสายสัมพันธ์อันดีของบุคลากรทั้งสองที่ได้ร่วมกันคิดร่วมกันพัฒนางานวิชาการจนประสบความสำเร็จ ในโอกาสนี้จึงขอให้กำลังใจและขอให้ความรักความผูกพันของบุคลากรทั้งสองสถาบันจงเป็นพลังที่จะร่วมกันผลักดันและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงให้มั่นคงสืบต่อไป

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมนต์ สกลไชย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

คำนิยามของรองอธิการบดี ฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและศิษย์เก่าสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาวได้ตกลงแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการประจำปีการศึกษา 2551-2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการระหว่าง ครู อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาสถาบันการศึกษาของทั้งสองฝ่าย ตลอดจนความเข้าใจอันดีและถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลทั้งสอง ประเทศบนพื้นฐานความเสมอภาคและมีประโยชน์ร่วมกัน จึงให้กำหนดขอบเขตการแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการศิลปวัฒนธรรม โดยตระหนักถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนานที่อยู่ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงอาณาจักรล้านช้าง และอาณาจักรล้านนา การถ่ายทอดและสืบสานศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาในยุคต่างๆ จนถึงปัจจุบัน ทั้งสองสถาบัน ฯ ได้ร่วมกัน จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม เรื่องมรดกล้านช้าง 2 และจัดทำบทความวิชาการศิลปวัฒนธรรมลาว - ไทย มรดกล้านช้าง 2 (ระยะที่ 3)

ขอขอบคุณนักวิชาการทั้งสองสถาบัน ฯ ที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานอันที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตลอดจนร่วมกันสืบทอดมรดกศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่ตลอดไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ณีรัตนพันธ์
รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและศิษย์เก่าสัมพันธ์

คำนิยามของคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรไทยเป็นประเทศที่มีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นตั้งแต่ครั้งอดีต ถึงแม้ในบางช่วงระยะเวลาทั้งสองประเทศอาจมีความแตกต่างกันในด้านระบอบการเมือง การปกครอง แต่สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงคือความผูกพันของประชาชนทั้งสองประเทศ การที่ความผูกพันของประชาชนยังดำรงอยู่อย่างเหนียวแน่น นั้น มีรากฐานจากวัฒนธรรมที่เป็นแกนหลักในการยึดเหนี่ยวร่วมกัน โครงการมรดกล้านช้าง 2 เป็นโครงการร่วมเรียนรู้วัฒนธรรมไร้พรมแดนที่เกิดจากการศึกษาร่วมกันของผู้ที่มีใจรักในวัฒนธรรมทั้งสองฝั่งโขง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมที่เกิดจากการศึกษาร่วมกัน อันก่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในมรดกของบรรพชนจากทั้งสองฝั่งโขงที่เชื่อมโยงไปสู่มิตรภาพที่ยั่งยืน

ผมขอขอบคุณสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้บริหาร ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงด้วยดีเสมอมา

รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ຄໍາເຫັນ

ຫົວໜ້າກົມວິຈິດສິນກະຊວງກະແຫລ່ງຂ່າວ ແລະວັດທະນະທຳ ສປປ. ລາວ.

ໂຄງການຄວາມຮ່ວມມືທາງດ້ານວິຊາການລະຫວ່າງສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ ລາວຮ່ວມກັບມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ ປະເທດໄທ.ເປັນໂຄງການແລກປ່ຽນສິລະປະ ແລະວັດທະນະທຳລະຫວ່າງສອງສະຖາບັນນັ້ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫລັງຈາກ ການລົງນາມ ໃນຂໍ້ຕົກລົງແລກປ່ຽນຮ່ວມກັນທາງດ້ານວິຊາການຢູ່ທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລຂອນ ແກ່ນໃນວັນທີ 20 ຕຸລາ 2008 ເປັນຕົ້ນມາ.

ໂຄງການການສຶກສາທາງວິຊາການທາງສິລະປະວັດທະນະທຳຮ່ວມກັນ ຂອງນັກວິຊາການທັງສອງສະຖາບັນນີ້ເຫັນວ່າ ເປັນສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຫຍດທາງວິຊາການກ່ຽວກັບການສຶກສາວັດທະນະທຳຂອງອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະທີ່ໄດ້ສືບສານກັນຕໍ່ມາຂອງບັນພະບູຮຸດ ພີ່ນ້ອງລາວ-ໄທ ທັງສອງຝັ່ງຂອງມາຢ່າງຍາວນານແລະຈະເປັນການເສີມສ້າງຄວາມເຂົ້າອົກເຂົ້າໃຈທີ່ດີງາມລະຫວ່າງນັກວິຊາການກໍ່ຄືປະຊາຊົນລາວ-ໄທ ທີ່ມີມາແຕ່ດົນນານແລ້ວນັ້ນ ໃຫ້ຈະເລີນງອກງາມຍິ່ງໆຂຶ້ນໄປ.

ມາຮອດປັດຈຸບັນນີ້, ໂຄງການສຶກສາມໍລະດົກວັດທະນະທຳລາວລ້ານຊ້າງໄດ້ດຳເນີນມາເປັນໄລຍະທີ II ແລ້ວ. ການສະເໜີຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າເຫລົ່ານີ້ຈະໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ຢູ່ທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນປະເທດໄທ ແລະຢູ່ທີ່ສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດລາວ ໃນປີ 2010 ນີ້.

ທ້າຍສຸດນີ້, ຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍຕໍ່ນັກວິຊາການທັງສອງສະຖາບັນ, ທີ່ໄດ້ຮ່ວມກັນອຸທິດສະຕິປັນຍາ, ເຫື່ອແຮງທັງກາຍແລະໃຈ, ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າມໍລະດົກທາງວັດທະນະທຳລາວລ້ານຊ້າງອັນຊົງຄຸນຄ່ານີ້, ເພື່ອປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊົນຮຸ່ນຫລັງທີ່ໄດ້ສຶກສາຮຽນຮູ້ສືບ ໄປ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງຕໍ່ມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນທີ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນສຳລັບການໃຊ້ຈ່າຍໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດັ່ງເຊັ່ນ ທຶນການສຶກ ສາ, ທຶນຈັດຕັ້ງໂຄງການສຳມະນາອົບຮົມທາງວິຊາການໃຫ້ແກ່ຄູອາຈານ ແລະບຸກຄະລາກອນທັງສອງສະຖາບັນ ແລະອື່ນໆ ແລະຫວັງເປັນຢ່າງຍິ່ງວ່າ ຄວາມຮ່ວມມືອັນດີງາມ ແບບນີ້ຄົງຈະໄດ້ຮັບການສືບຕໍ່ດຳເນີນໄປອີກເປັນຢ່າງດີໃນພາຍຂ້າງຫນ້າ.

ທ່ານ ດຣ ບຸນທຽງ ສິຣິປະພັນ.

ຫົວໜ້າກົມວິຈິດສິນກະຊວງກະແຫລ່ງຂ່າວ ແລະວັດທະນະທຳ ສປປ. ລາວ.

ຄໍາເຫັນ

ຫົວໜ້າອໍານວຍການສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ.
ກະຊວງກະແຫຼງຊາວ ແລະ ວັດທະນໍາ ສປປ ລາວ

ໂຄງການຮ່ວມມືທາງດ້ານວິຊາການລະຫວ່າງສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ຮ່ວມກັບຄະນະສິລະປະກໍາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຂອນແກ່ນປະເທດໄທ. ເຊິ່ງເປັນໂຄງການແລກປ່ຽນສິລະປະ ວັດທະນະທໍາ ຮ່ວມກັນລະຫວ່າງ ສອງສະຖາບັນການສຶກສາ ທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນຈາກການລົງ ນາມຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມມືກັນທີ່ ມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ. ໃນວັນທີ 20 ຕຸລາ 2008 ເຊິ່ງໄດ້ໃສ່ຊື່ໂຄງການນີ້ວ່າ: " ມໍລະດົກ ລ້ານຊ້າງ II ". ໂດຍລັກສະນະຂອງໂຄງການ ແມ່ນການສໍາມະນາ, ເຊິ່ງປະຕິບັດການທາງ ວິຊາການ ແລະວິໄຈທາງວັດທະນະທໍາ ເລື່ອງມໍລະດົກລ້ານຊ້າງສໍາລັບຄູອາຈານ ແລະບຸກຄະ ລາກອນທັງສອງຝ່າຍ, ໂຄງການ ອົບຮົມ ເຊິ່ງປະຕິບັດການທາງສິລະປະສໍາລັບນັກສຶກສາ, ໂຄງການສະຫນັບສະຫນູນທຶນ ການສຶກສາລະດັບປຣິນຍາໂທ ແລະປຣິນຍາເອກ; ເພື່ອ ພັດທະນາ ບຸກຄະລາກອນ.

ໃນການສຶກສາວັດທະນະທໍາລ້ານຊ້າງໃນໂຄງການນີ້ ໄດ້ມີກິດຈະກຳຫລາຍຢ່າງ. ສ້າງແຜນການປະຕິບັດງານຮ່ວມກັນໃນເຊິ່ງວິຊາການຂອງຄູອາຈານ ແລະນັກສຶກສາ ສອງສະຖາບັນ. ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຊັດເຈນ ເຖິງຄວາມສໍາພັນ, ຄວາມສາມັກຄີຢ່າງ ແຫນ້ນແຜ້ນຍິ່ງຂຶ້ນ. ສິ່ງທີ່ໄດ້ຈາກການວິໄຈຄັ້ງນີ້ ພາຍຫລັງໄດ້ໄປຫັດສະນະສຶກສາລົງ ພາກສະຫນາມແລ້ວ. ຄູອາຈານ ແລະບຸກຄະລາກອນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການທັງສອງສະຖາ ບັນກໍໄດ້ເຮັດງານວິໄຈ ຫລືບົດຄວາມທາງວິຊາການຈັດທໍາເປັນຫນັງສືວິຊາການຮ່ວມກັນ. ເພື່ອອອກເຜີຍແຜ່ຕໍ່ພື້ນຜິວປະຊາຊົນລາວ-ໄທ. ຜົນງານເຫລົ່ານີ້ໄດ້ວາງສະແດງແລ້ວ ແລະກໍາລັງທີ່ ຈະສະແດງໃຫມ່ຢູ່ໃນມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ ປະເທດໄທ ແລະ ສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ. ສປປ. ລາວ ໃນປີ 2010 ນີ້.

ຜົນງານຮ່ວມກັນສ້າງສັນນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ນັກວິຊາການ, ນັກສຶກສາ, ນັກຄົ້ນ ຄວ້າວິໄຈ ແລະພື້ນຜິວປະຊາຊົນລາວ-ໄທ ແລະເປັນການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ວິຊາການ ທັງສອງຝ່າຍ ເຊິ່ງກໍເກີດຄວາມສໍາພັນ, ຄວາມສາມັກຄີທີ່ດີງາມຕໍ່ກັນສືບໄປ.

ທ້າຍສຸດນີ້, ຕ້ອງຂໍຂອບໃຈນັກວິຊາການທັງສອງສະຖາບັນທີ່ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມ ກັນສ້າງສັນຮ່ວມກັນ ແລະຂອບໃຈມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນທີ່ ສະຫນັບສະຫນູນ ງົບປະມານທຶນການສຶກສາ ແລະທຶນການຈັດຕັ້ງໂຄງການສໍາມະນາອົບຮົມ ເຊິ່ງປະຕິບັດ ການວິຊາການໃຫ້ແກ່ຄູອາຈານ ແລະບຸກຄະລາກອນທັງສອງສະຖາບັນໃນໂຄງການຂຸດນີ້. ຫວັງເປັນຢ່າງຍິ່ງວ່າຄວາມຮ່ວມມືນີ້ຈະໄດ້ສືບຕໍ່ໄປ.

ທ່ານ ໄມ່ສິງ ຈັນບຸດຕິ.

ຫົວໜ້າອໍານວຍການສະຖາບັນວິຈິດສິນແຫ່ງຊາດ.
ກະຊວງກະແຫຼງຊາວ ແລະ ວັດທະນໍາ ສປປ ລາວ

คำนำ

บทความวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมลาว - ไทย **มรดกล้านช้าง 2** ถ้าจะเต็มให้เต็มก็คือ **มรดกล้านช้างครั้งที่ 2 ระยะที่ 3** สืบเนื่องจากปี 2550 ได้ทำหนังสือบทความวิชาการในทำนองเดียวกันนี้มาแล้ว โดยเลือกที่จะศึกษาการเดินทางในดินแดนภาคอีสานของประเทศไทยและแขวงจำปาสักสปป.ลาว เป็นครั้งแรก ในระยะที่ 1 ต่อมาครั้งที่ 2 ได้นำนักวิชาการทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขงศึกษาดูงานต่อที่อาณาจักรล้านนาและล้านช้างบริเวณทางตอนเหนือของประเทศไทยและทางตอนเหนือของสปป.ลาวเพื่อถอดถอนบทความวิชาการ แต่ยังไม่ทันได้รวมเล่มเพราะติดขัดด้วยเหตุปัจจัยบางประการจึงได้พักล้านช้าง 2 ระยะที่ 2 ไว้ชั่วคราว และในท้ายที่สุดนี้ก็คือล้านช้าง 3 ระยะที่ 3 (การเดินทางครั้งที่ 3) แต่เนื่องจากว่าไม่มีล้านช้าง 2 จึงเห็นงามที่จะตั้งชื่อให้ต่อเนื่องกับล้านช้าง 1 เป็นล้านช้าง 2 แทนที่จะเป็นล้านช้าง 3 โดยเหมาแข่งความรู้ทั้งอาณาจักรล้านช้างตอนบน ล้านนา อีสาน และอาณาจักรล้านช้างตอนล่างได้แก่แขวงจำปาสัก สาละวัน เซกองและอัตตะปือไว้ในเล่มเดียวกันคือ **มรดกล้านช้าง 2 ระยะที่ 3** โดยในมรดกล้านช้าง 2 ยังคงเป็นการร่วมมือของสถาบันวิจัยศิลปแห่งชาติลาวกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นหลักเช่นเดิม และใช้ขั้นตอนกระบวนการเก็บกักความรู้ก็ยังใช้สูตรเดิมคือ จัดประชุมเสวนาเพื่อศึกษาร่องรอยทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมของอาณาจักรล้านช้างทั้งฝั่งซ้ายและขวาของแม่น้ำโขงจากผู้รู้ทั้งหลายเช่น ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก อาจารย์สุจิตร์ วงษ์เทศ ดร.สุเนต โพธิสาน (นักประวัติศาสตร์ลาว) อาจารย์โสเม พะไชยมงคูน (ปราชญ์ท้องถิ่นชาวลาว) ซึ่งได้ร่วมตะลอนบันทึกศึกษาเดินทางร่วมกันตลอดเส้นทาง โดยในระหว่างการเดินทางก็ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อค้นหาอัตลักษณ์แห่งศิลปวัฒนธรรมล้านช้างด้วยความมุ่งมั่นและตระหนักถึงคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมอย่างเอาจริงเอาจัง

ความร่วมมือในครั้งนี้ได้รวบรวมเอาบรรดานักวิชาการที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นทั้งความต่างทางภูมิรัฐและประสบการณ์ ของแต่ละคน อาทิจิตรกร ประติมากร นักออกแบบ ครุฑนาฏศิลป์ ครุฑดนตรี กวี นักแต่งเพลง-กลอนลำ สถาปนิก นักประวัติศาสตร์ นักมานุษยวิทยา นักโบราณคดี นักภาษาศาสตร์ และนักวัฒนธรรม ทั้งลาวและไทย มาร่วมกันถ่ายทอดความรู้สึก เรื่องราวที่ได้สัมผัสความงดงามทางวัฒนธรรมแห่งอาณาจักรล้านช้างทั้งในฝั่งไทยและลาวตามจินตนาการ และ ประสบการณ์ของแต่ละคน อย่างอิสระหลุดพ้นจากข้อกำหนดต่างๆ อย่างสิ้นเชิง บทความวิชาการนี้ จึงกลายเป็นบทความที่มีความหลากหลาย มีเสน่ห์แปลกๆ ตามสไตล์ของคนทำงานศิลปะมีทั้งเรื่องเล่า สารคดี และการพรรณนา ตามการรับรู้และมุมมองของแต่ละคน และเต็มไปด้วยรสชาติที่หลากหลายแม้บางครั้งจะมองสิ่งเดียวกันแต่หากแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

บทความ**มรดกล้านช้าง 2** ในทางฝั่งไทยประกอบด้วยนักวิชาการสองกลุ่มคือกลุ่มอาจารย์ในคณะต่างๆ เช่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และนักวิชาการจากสำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่นประกอบด้วยบทความจำนวน 16 เรื่อง คือ**เยือนถิ่นลาวใต้ท่ามกลางความหลากหลายทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์** โดยผศ. ชลิต ชัยครรชิต, **คุณค่าและคติสัญลักษณ์ของศาลา (หอแจก) วัดโพนหินโง่น บ้านแสนวังน้อย เมืองสาละวัน แขวงสาละวัน สปป.ลาว** โดยผศ.ดร. ทรงยศ วีระทวีมาศ **วัฒนธรรม..... มั่นยืน** โดยรศ.จุมพล ราชวิจิตร **เยือนหิน: ถิ่นอารยธรรมขอมในลาวใต้** โดยรศ.ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ **หมู่บ้านชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว** กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม โดย ผศ.ดร.วารุณี หวัง บทความเรื่อง **ลำโสม สปป.ลาว ล้ำยาวล้านนา ล้านช้าง ; ศิลปวัฒนธรรมสองฝั่งโขงเทคโนโลยีคำสอนโคลงกลอนผญาภูมิปัญญาท้องถิ่น** โดย ผศ.ดร.ปัญญา นาแพงหมื่น **อัคตะปือ: ผู้คน ความเชื่อ ศาสนา สังคม**

และวัฒนธรรม โดย ดร.หอมทวล บั้วระภา การสร้างสภาพพัฒนาชาติใน
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดย ดร.อุมารินทร์ ตูลารักษ์
ลวดลายเอกลักษณ์ศิลปะลาวกับสถาปัตยกรรมในยุคใหม่ของลาวใต้ โดย
ผศ.ปิยศักดิ์ ปักโคทานัง ความเหมือนที่แตกต่าง โดย ผศ.รณภพ เตชะวงศ์
“อัดตะปือ” ดินแดนสัญลักษณ์มหัศจรรย์แห่งลุ่มน้ำโขงที่ยังคงเหลือ โดย
กษม อมันตกุล ชูปแต้ม “พระเวสสันดรชาดก” ในศาลาการเปรียญ
วัดแสนวังน้อย เมืองสาละวัน โดยทรงวุฒิ แก้ววิศิษฐ์ ศิลปะ.. เปลี่ยนแปลง..
สร้างสรรค์ โดย เขม เคนโคก ศิลปะล้านช้าง: ศิลปกรรมในพุทธศาสนา
รากฐานความสัมพันธ์ ลาว-ไทย โดยวิจิตร วินทะไชย “อัตลักษณ์ท้องถิ่น
ที่ภาคภูมิใจ” โดยวิทยา วุฒิไธสง และ เยือนลาวใต้ตามรอยมรดกล้านช้าง
โดย มยุรี อัครบาล นักเขียนอิสระ

ส่วนนักวิชาการกลุ่มที่สองคือ นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาวิจัย
ศิลปะและวัฒนธรรมรุ่นแรกของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย
บทความจำนวน 16 เรื่อง ศิลปกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนร่องรอยในอดีต
โดย รศ.เดชา ศิริภาษณ์ อัตลักษณ์ของชนเผ่าในลาวใต้ โดย ผศ.ทรงวิทย์
พิมพ์करण์ ศิลาลेข : รอยจารึกเรื่องราวในแผ่นหิน โดย ผศ.บัญญัติ
เกียรติจรุงพันธ์ วัฒนธรรมไม้ไผ่: สัญลักษณ์ทางวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของ
ชนเผ่ากะตู่ใน สปป.ลาว โดย ผศ.จรัญ ชัยประทุม รุ่งเรือง ชนเผ่ากะตู่
แห่งเซกอง โดย ผศ.วัฒนพันธ์ ครุฑทะเลน เผ่ากะตู่แบบอย่างของครอบครัว
นักออกแบบ โดย ชาม จาตุรงค์กุล เชื้อนและวิถีการกิน:รูปแบบชีวิตที่
เรียบง่ายของชาวลาวตอนใต้ โดยสิปปิ สุขสำราญ วัดโพนหินโงน บ้าน
แสนวังน้อย แขวงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดย จ้านงค์
กิตติสกล วัดโพนหินโงน : วัดชาวบ้านแห่งบ้านแสนวังน้อย แขวงสาละวัน
โดย ณิชฐพงษ์ พรหมพงศธร มาร์ค ชากาลในดินแดนลาวใต้ โดยบุรินทร์
เปล่งดีสกุล ประติมากรรมชนเผ่าลาวใต้: ศิลปะดั้งเดิมแห่งลุ่มน้ำโขง โดย
บัญญัติ ควรสมาคม พิพิธภัณฑสถานเซกอง มากด้วยเรื่องเล่าแต่ทำไมไม่มี

เสียง โดย สกาวรินทร์ ปราณชลีถิรวัฒน์ ความพิ้วพันธ์ระหว่างนาฏยศิลป์
ไทยและลาว โดย จารุณี อารีรุ่งเรือง วิธีกระตุ้ลาวใต้ โดย เผด็จ สุขเกษม
มรดกล้านช้าง : "มนต์เสน่ห์ลาวใต้" โดยอัครพล เดชะพหุล และ ธรรมาสน์
เสาเดียว:จากกาฬสินธุ์ถึงถิ่นผู้ไท้อัดตะปือ สปป.ลาว โดย คำพันธ์ ยะปะตั้ง
นักศึกษาระดับปริญญาโทหนึ่งเดียวที่ได้เข้าร่วมโครงการ

จากความแตกต่างทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์แต่สามารถ
เรียงร้อยถ้อยคำอย่างประสมกลมกลืน กลั่นกรองออกมาจากความรู้สึกดี ๆ
ต่อความงดงามของศิลปวัฒนธรรมมรดกล้านช้าง ผสมผสานกับการนำเสนอ
ผลงานทางวิชาการของนักวิชาการจาก สปป.ลาว อย่างแนบสนิทชิดเชื้อ
เสมือนญาติพี่น้องร่วมท้องสายโลหิตเดียวกันเช่น อาจารย์ไมสิง จันบุตรดี
อาจารย์พุดธา กมมะเมือง (นักศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาวิจัยศิลปะ
และวัฒนธรรมรุ่นแรก) อาจารย์บัวออน พมมะบุตร อาจารย์สังคม สีวิไล
(นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมรุ่นแรก)
อาจารย์อูตติง จันทะมีนาง อาจารย์คำตัน สะเหลียนคำ อาจารย์สายสะหมอน
โพทะเลิน อาจารย์บุญคำ ดวงจันหอม อาจารย์มิก สายลม ท่านขันไซ
ผาฟอง อาจารย์คำเวียง วิละวงสา อาจารย์สุลิวง ลาดสะวง ท่านบุญมา
วอละบุตร อาจารย์โกสอน อะลุนยะเสน อาจารย์บุญปอน อินซีเชียงใหม่
ท่านคำพันธ์ ท่อนทอง อาจารย์คำแสง แสงพะวง และอาจารย์สมใจ สุวันคำ
บทความนี้จึงเปรียบเสมือนการเรียงร้อยถ้อยอักขรที่สะท้อนกลิ่นอาย
แห่งความงดงามทางศิลปะวัฒนธรรมและความผูกพันธ์ของคนสองฝากฝั่ง
ผ่านบทความวิชาการที่มุ่งหวังส่งผ่านให้ผู้อ่านได้รับรู้ความงดงามเสมือน
ได้ร่วมเดินทางไปพร้อมกัน

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

ชุมชนอีสานยุควัฒนธรรมไทย-ลาว	1
• ศ.ธวัช ปุณโณทก	
ศิลปะและวัตถุขะนะขัมล้านช้าง: กำมะนิสิทสาลาวใต้	15
• ดร.สุเบต ไชยีสาน	
เยือนถิ่นลาวใต้ท่ามกลางความหลากหลายทางธรรมชาติ	29
ประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์	
• ผศ.ชลิต ชัยครรชิต	
คุณค่าและคติสัญลักษณ์ของศาลา (หอแจก) วัดโพนหินโง่น	41
บ้านแสนวังน้อย เมืองสาละวัน แขวงสาละวัน สปป.ลาว	
• ผศ.ดร.ทรงยศ วีระทวีมาศ	
เยือนลาวใต้ตามรอยมรดกล้านช้าง	56
• มยุรี อัครบาล	
เยือนหิน : ถิ่นอารยธรรมขอมรูปแบบศิลปะบาปวนในลาวตอนใต้	65
• รศ.ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ	
การสร้างพัฒนาชาติในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	78
• ดร.อุมารินทร์ ตูลารักษ์	
หมู่บ้านชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย	104
ประชาชนลาวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม	
• ผศ.ดร.วารุณี หวัง	
อัตตะปือ: ผู้คน ความเชื่อ ศาสนา สังคมและวัฒนธรรม	120
• ดร.หอมทวล บั้วระภา	
ศิลาเลข: รอยจารึกเรื่องราวในแผ่นหิน	138
• ผศ.บัญญัติ เกียรติจรุงพันธ์	

ศิลปะล้านช้าง : ศิลปกรรมในพระพุทธศาสนารากฐาน	156
ความสัมพันธ์ลาว-ไทย	
• วิจิตร วินทะไชย	
“อัตลักษณ์ท้องถิ่นที่ภาคภูมิใจ” พระไชยเชษฐาธิราช กับเมืองราม	167
รักองกาน และการสร้างสำนึกประวัติศาสตร์ของคนท้องถิ่น	
คนอัตตะปือ	
• วิทยา วุฒิไธสง	
วัฒนธรรม.....มันยีน	191
• รศ.จุมพล ราชวิจิตร	
ศิลปกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนร่องรอยในอดีต	198
• รศ.เดชา ศิริภาษณ์	
วัฒนธรรมใหม่ : สัญลักษณ์ทางวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของ	204
ชนเผ่ากะตู่ใน สปป.ลาว	
• ผศ.จรัญ ชัยประทุม	
ชนเผ่ากะตู่แห่งเซกอง	213
• ผศ.วัฒนพันธ์ ครุฑทะเลน	
วิถีกะตู่ลาวใต้	224
• เผด็จ สุขเกษม	
อัตลักษณ์ของชนเผ่าลาวใต้ในยุคโลกาภิวัตน์	229
• ผศ.ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์	
เผ่ากะตู่แบบอย่างของครอบครัวนักร้องแบบ	243
• ขาม จาตุรงค์กุล	
“อัตตะปือ” ดินแดนสัญลักษณ์มหัศจรรย์แห่งลุ่มน้ำโขงที่ยังเหลืออยู่	249
• กษม อมันตกุล	
ลวดลายเอกลักษณ์ศิลปะลาวกับสถาปัตยกรรมในยุคใหม่ของลาวใต้	257
• ผศ.ปิยะศักดิ์ ปักโคทานัง	

ธรรมเนียมเสาเดียว : จากภาพสีนรุถึงถิ่นผู้ไทอัตตะปือ สปป.ลาว 267

• คำพันธ์ ยะปะตั้ง

เขื่อนและวิถีการกิน : รูปแบบชีวิตที่เรียบง่ายของประชาชนลาว 276

ตอนใต้

• สิปปี สุขสำราญ

วัดโพนหินโง่น บ้านแสนวังน้อย แขวงสาละวัน สาธารณรัฐ 286

ประชาธิปไตยประชาชนลาว

• จำนงค์ กิตติสกล

วัดโพนหินโง่น : วัดชาวบ้านแห่ง บ้านแสนวังน้อย แขวงสาละวัน 297

• ญัณฐพงษ์ พรหมพงศ์ธร

ชูปแต้ม "พระเวสสันดรชาดก" ในศาลาการเปรียญ วัดแสนวังน้อย 304

เมืองสาละวัน

• ทรงวุฒิ แก้ววิศิษฐ์

มาร์ค ชากาลในดินแดนลาวใต้ 312

• บุรินทร์ เปล่งดีสกุล

ความเหมือนที่แตกต่าง

• ผศ.รณภาพ เตชะวงศ์

ศิลปะ...เปลี่ยนแปลง...สร้างสรรค์... 325

• เขม เคนโคก

ประติมากรรมชนเผ่าลาวใต้ : ศิลปะดั้งเดิมแห่งลุ่มน้ำโขง 333

• บัญชา ควรสมาคม

พิพิธภัณฑ์แขวงเซกองมากด้วยเรื่องเล่าแต่ทำไมไม่มีเสียง 342

• สกาวรินทร์ ปราณชลีถิรวัดณ์

ความพัวพันระหว่างนาฏศิลป์ไทยและลาวพัฒนาเคียงกันไป 349

หรือจะทางใครทางมัน

• จารุณี อารีรุ่งเรือง

ລຳໂສມ ສປປ.ລາວ ລຳຍາວລ້ານນາລ້ານຂ້າງ : ສິລປະວັດທະນະທຳ	359
ສອງຝັ່ງໂຂງເຕັກໂນໂລຢີຄຳສອນໂຄລະກລອນພູມາຖຸມິປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ	
• ຜູ້ປະກອບ: ພູ. ດຣ. ປັນຍາ ນາແພງຫມິ່ນ	
ມຸງຄຸນລ້ານຂ້າງ : ມະນຸດສະໜັກລາວໄດ້	371
• ຜູ້ປະກອບ: ອັກຄະສົມ ເດຊະພຸດ	
ໃນສັນຍະລັກພຣະທາດສົມເດັດພຣະເຈົ້າໄຊເຊດຖາທິຣາຊ	379
ແມ່ນແທ້ຈິງບໍ່	
• ຜູ້ປະກອບ: ໄມ່ສິງ ຈັນບຸດດີ	
ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ຝັງຊ້າຍແມ່ນ້ຳຂອງ	387
• ຜູ້ປະກອບ: ອຸດົງ ຈັນທະມິນາວົງ	
ພັດທະນາການເຜົາກະຕູບ້ານຫຸນໄຕ້ ເມືອງເຫຼົ້າງາມ ແຂວງ ສາລະວັນ	397
ໃນສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ	
• ຜູ້ປະກອບ: ພຸດຖາ ກິມມະເມືອງ	
ບ້ານກັນດອນໃໝ່ ກັບ ການພັດທະນາ	403
• ຜູ້ປະກອບ: ຄຳແສງ ແສງພະວົງ	
ຊົນເຜົາປະເລີກ ບ້ານໂພນສະ ອາດ ເມືອງໂຂງ ແຂວງຈຳປາສັກ	411
• ຜູ້ປະກອບ: ບຸນມາ ວໍລະບຸດ	
ມໍລະດົກລ້ານຊ້າງ	418
• ຜູ້ປະກອບ: ຄຳພັນ ທ່ອນທອງ	
ວິຖີຊີວິດ ຂອງຊົນເຜົາກະຕູ	422
• ຜູ້ປະກອບ: ຄຳວຽງ ວິລະວົງສາ	
ມໍລະດົກລ້ານຊ້າງ - ລ້ານນາ	429
• ຜູ້ປະກອບ: ສຸລິວົງ ລາດສະວົງ	
ກະແສ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານວັດທະນະທຳ	433
• ຜູ້ປະກອບ: ສັງຄົມ ສີວິໄລ	

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງແຂວງສາລະວັນ. 439

• ບຸນປອນ ອິນຊີຊຽງໃໝ່

ຄວາມສວຍງາມທີ່ຍັງເຫຼືອໄວ້ປະຈຸບັນອາພອນລ້ານນາ - ລ້ານຊ້າງ 448

• ມິກ ສາຍລົມ

ຄວາມງາມແຫ່ງການກຳເນີດຂອງປະຕິມະກຳສິນລະປະລ້ານນາ 451

• ຄຳຕັນ ສະຫຼຸ່ມຄຳ

ທາດກະດູກພຣະເຈົ້າໄຊເສດຖາທິຣາດ 454

• ຂັນໄຊ ຜາຝອງ

ຕາມຮອຍມໍລະດົກລ້ານຊ້າງ 458

• ສາຍສະໝອນ ໂພທະລິນ

ແຂວງອັດຕະປື. ປະຫວັດສາດຂອງແຂວງອັດຕະປື 464

• ບຸນຄໍ້າ ດວງຈັນຫອມ

ເຮືອນຄົວຊົນເຜົ່າລາວເທິງພາກໃຕ້ ສ ປ ປ ລາວ 470

• ບົວວອນ ພິມມະບຸດ

ຜ້າກ່ານໂດຂອງເຜົ່າກະຕູ 480

• ໄກສອນ ອະລຸນຍະເສນ

ສິ່ງທີ່ຄົງເຫຼືອ 490

• ສົມໃຈ ສຸວັນຄຳ

เส้นทางสายสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยศิลป์แห่งชาติลาว
กับมหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายชื่อบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (โท-เอก) สาขาวิชาวิจัยศิลปะและ
วัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม เรื่องมรดกล้านช้าง 2

ระหว่าง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว

1. หลักการและเหตุผล

จากข้อตกลงแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการ ระหว่างสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2008-2010 (พ.ศ. 2551-2553) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการ ระหว่างครู อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร เพื่อร่วมพัฒนาสถาบันการศึกษาของสองฝ่าย ตลอดจนความเข้าใจอันดี และถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลทั้งสองประเทศ บนพื้นฐานความเสมอภาคและมีประโยชน์ร่วมกัน จึงได้กำหนดขอบเขตการแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม

จากข้อตกลงและเปลี่ยนทางด้านวิชาการฉบับดังกล่าว จึงได้ตระหนักถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนานที่อยู่ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงอาณาจักรล้านช้าง และอาณาจักรล้านนา การถ่ายทอดและสืบสานศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาในยุคต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว จึงได้ร่วมมือร่วมใจกันจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม เรื่อง“มรดกล้านช้าง” เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อร่วมกันศึกษาแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรม
ล้านช้าง

2.2 เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์องค์ความรู้และผลงานทางวิชาการด้าน ศิลปกรรมออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนทั้งสองประเทศได้ชื่นชม

2.3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งสองประเทศ คณาจารย์ บุคลากร ให้ยั่งยืนสืบไป

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบัน วิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. ผู้ร่วมโครงการ

บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ มีดังนี้

4.1 บุคลากรเข้าร่วมดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.2 บุคลากรสถาบันวิจิตรศิลป์ สปป.ลาว

4.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและประวัติศาสตร์

4.4 นักศึกษาปริญญาเอกและปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยศิลปะและ วัฒนธรรม

ข้ามจำขม่าย

5. การดำเนินการ

5.1 ศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสวนาทางศิลปวัฒนธรรมระหว่าง ศิลปินและนักวิชาการทั้งสองประเทศ

5.2 ศึกษาดูงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ด้านวิถีชีวิต ของชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี และโบราณสถาน ในภาคเหนือของ ประเทศไทยและภาคใต้ของสปป.ลาว

5.3 ติดตามรวบรวมผลงานทางวิชาการของบุคลากรจากทั้งสองประเทศ

6. สถานที่ดำเนินการการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ศึกษาดูงาน

6.1 ศึกษาดูงานในภาคเหนือของประเทศไทย

6.2 ศึกษาดูงานในภาคใต้ของประเทศไทย
ประชาชนลาว

7. งบประมาณการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานใช้งบประมาณจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

8. การประเมินผลโครงการ

8.1 ผู้เข้าร่วมโครงการจากทั้งสองประเทศ

8.2 ผลงานทางวิชาการประกอบด้วย บทความทางวิชาการด้าน
ศิลปวัฒนธรรม และวิดิทัศน์ จำนวน 1 ชุด

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ได้องค์ความรู้และแนวคิดทางศิลปวัฒนธรรม มรดกล้านช้าง

9.2 ได้หนังสือบทความวิชาการมรดกล้านช้าง 2 เพื่อเผยแพร่ต่อ
สาธารณชนทั้งสองประเทศ

9.3 สร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งสองประเทศ คณาจารย์ บุคลากร
นักศึกษา และประชาชน ให้ยั่งยืนสืบไป

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ